

GERD
GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI,DIAGNOSZTIKÁJA ÉS
KEZELÉSÜK
HASNYÁLMIRIGY GYULLADÁSOS BETEGSÉGEI (AKUT ÉS/VAGY
KRÓNIKUS PANCREATITIS)
IBS

Dr. Mármárosi István

GERD

Népbetegség... inkább fiatalok ... de népesség körében kb. 10-30 %

Motreal-meghatározás alapvetően tünetvezérelt beosztás...

Tipusos tünetek esetén alapellátásban alkalmazható, PPI teszt (hasznos,érzékeny,olcsó)

2 nagy tünetcsoport: 1./ Oesophagealis szindróma :

1.A) Tünetekkel járó szindróma

1/A/1. Tipusos refluxos szindróma: epigastriális égő érzés,- heartburn....

1/A/2. Mellkasi fájdalom szindróma : 15-40 %-ban...ISZB-től elkülönítés (EKG...)!

1. B) Nyelöcső sérülést okozó szindróma

Organikus eltérések vannak...oesophagitis, szükület, Barrett nyelöcső...adenoccc.

GERD

2./ Extraoesophagealis szindróma (30% gyakoriak)

- 2/A) Bizonyított összefüggések: idült köhögés, idült laryngitis (rekedtség), asthma bronchiale, dentális eroziók....
- 2/B) Feltételezett összefüggések: sinusitis, pharyngitis, pulmonális fibrosis, recidiváló otitis, alvási dyspnoe

GERD

Kórisme felállítása

Jellegzetes tünetek... alarm tünetek (dysphagia, fogyás, anaemia, haematemesis ... fekély, szűkület, Barrett nyelöcső... lehetőségét veti fel... endoscopia !!!)

Terápiás teszt (PPI)

Endoscopia 2/3-ban nincs nyálkahártya eltérés...

Nyelöcső 24 órás pH monitorozás

Nyelöcső-manometria

Nyelési röntgen vizsgálat

GERD

KEZELÉS

Étrendi és életmódi változtatások, gyógyszeres kezelés...

Terápiás cél: savsecréció gátlása, enyhe esetekben antacidák, nyálkahártya bevonók...

PPI-k hatása: gyomor parietális sejt canalicularis membrán H^+/K^+ ATP-áz enzim (“protonpumpa”)

selektív és irreversibilis gátlása... (5 molekulára épül) Fenntartó kezelés...
“step-down”

H_2 -receptor antagonisták (H_2RA) csak enyhe, időszakos kezelésre (“on-demand”) alkalmasak...

Bevonószerek, antacidák: sucralphate, ... gyors hatás, de csak átmenetileg...,

GERD

Kezelés

Sebészeti kezelés: antireflux műtét

Javallatai: terápia resistens esetek, (min.6 hónap) “PPI függés”, nyelöcső szűkület, Barrett-nyelöcső...

Barrett- nyelöcső: adenoc. kialakulása jelentős (30-125x) hengerhám metaplázia / intestinális típus kockázatos

Dysplasia megszüntetése a hámterület endoscopos ablációjával...antireflux műtét, emelt dózisu PPI kezelés

GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSÜK

Akut- és krónikus gastritisek...

Akut gastritis “gyomorrontás” alkohol, erős fűszerek, túl forró vagy jeges ételek, italok ...szorongás, izgalom “drukk”

Tünetei: vasomotoros zavarok, émelygés, hányás, hasmenés, étvágytalanság, gyomorfájdalom...

Kezelés: koplalás, hashajtás, fokozatosan kimélő étrend...

Krónikus gastritis: inkább gastroscopos, szövettani fogalom...szuperficiális-, atrófiás-, hypertophiás gastritisek

Jelentősége ulcus ventriculi, anaemia perniciosa, gyomor cc... Tünetek: általánosak, hasi dyscomfort, puffadás...

Helye szerint: korpusz-, antrum- és pangastritis chr. Vizsgálat: gastroscopia

Kezelés: éhgyomorra kávé tilos !, alkohol, nikotin mellözése, fűszerszegény diéta...,

GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSÜK

Erosiók- fekélybetegségek gyomorban, nyombél bulbusban...

Definíció:...csak a nyálkahártya károsodás mélysége a különbség ...mucosa, submucosa...

Ulcusbetegek közt a "0"-s vércsoport gyakoribb...

a gyomor és nyombél ulcus arány 10/90 %

Inkább férfiaknál gyakoribb, VU 50 éves kor felett... fiataloknál stressz...

Savas és anacid erosiók,ulcusok... " No acid, no ulcer" jelenleg ?

Helicobacter pylori jelentősége ! Panaszmentesen Mo.-n 65 % pozitív ...

Kell kezelni ? Csak panaszok, tünetek esetén...

"Multifaktoriális" betegség... gyógyszerek, NSAID, salicilátok...stb

GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSÜK

Klinikai kép: jellemző periodicitás, tavasszal, ősszel... vezető tünet: fájdalom !

éhség-, késői fájdalom

éjszakai savátörés... hányinger, émelygés, hányás... bevont nyelv, puffadás, pirózis...

Vizsgálatok: labor: okkult vérzés székletben, sű: alacsony... aciditás vizsgálatok már alig vannak...

Legfontosabb vizsgálat: gastroscopia, biopszia, Helicobact. vizsgálat ureáze gyors teszt ...

Szövődmények: 1/ perforáció 2/ vérzés, 3/ ulcus cc. 4/ stenosis pylori

GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSÜK

Terápia:

Életmód változtatás, diéta , gyógyszeres kezelés, ritkán sebészi megoldás...

Erosiók, fekélyek gyógyhajlama jó ! néha magától is gyógyul ...

Nyugalom, néha szanatóriumi fekvőkúrák ...psychoterápia, sedativumok szóbajönnek...

Gyomoraciditás csökkentése: diéta...fűszer-szegény stb...Gyógyszerek: PPI szedése 2-3 hónapig

(ventricularis ulcus esetén 3 hónap múlva kontroll gastroscopia is)

“step down” th.

H2RA: Ulceran, Ranitidin, Zantac, Quamatel (elhagyása rebaund effectus)

Savkötők, bevonó szerek: szódabikarbona ! sucralfat, Gaviscon (polipropilén

GASTRITISEK, EROSIÓK ÉS FEKÉLYEK TÜNETEI, DIAGNOSZTIKÁJA ÉS KEZELÉSÜK

Terápia:

Szövődmények kezelése: sebészeti (az utóbbi időben jelentősen csökkent , jó a PPI !)

Perforáció: sutura Vérzés: endoscopos ligatió, –clip, sclerotizálás, ragasztás, - resectió B I vagy B II

Pylorus stenosis - ha organikus – műtét, resctió B I, B II.

Gyomor cc: polypok endoscopos eltávolítása, szövettan, cc. , endoscopos UH,..végül műtét,recetió.

HASNYÁLMIRIGY GYULLADÁSOS BETEGSÉGEI AKUT- ÉS/VAGY KRÓNIKUS PANKREATITIS

Hasnyálmirigy gyulladások oka: 80 %-ban alkohol, 15 % epekövesség...
egyéb vírusok

Akut pancreatitis (AP): súlyos hasi fájdalom és pankeaszkárosodás labor
jelekkel és morfológiai képpel...

Fájdalom 95 %-ban, epigastriumban, köldök körül, hátba is kisugárzik...

hányinger, hányás 85 %ban, láz

pankeasnecrosis mellett szól...tachycardia, hypotensió...kifejezett hasi nyomás
érzékenység, néha icterus...

Labor: emelkedett amiláz , lipáz...biliáris pankreatitis esetén AP, GGT,SGOT...

Képalkotó eljárások: hasi röntgen... hasi UH epekövesség-, epeúttágulatok
kimutatása...

Súlyossági kritériumok: Ranson-féle, glasgow-i beosztás, legújabb Apach II
kritériumok...8-10 paraméter

HASNYÁLMIRIGY GYULLADÁSOS BETEGSÉGEI AKUT- ÉS/VAGY KRÓNIKUS PANKREATITIS

AP kezelése

Enyhe AP (oedémás) esetén: koplalás ! néhány napig vagy mesterséges táplálás, megfelelő folyadékpótlás

H2RA,PPI, fájdalomcsillapítás spasmolyticumokkal,NSAID.... 4-7 nap múlva diéta felépítés

Súlyos AP (necrotizáló)esetén: klasszikus a teljes parenterális táplálás, 2-3000 kalória cukor,aminosavak,zsirok...

Jejunalis táplálás (bélboholy atrophia megelőzésére) folyamatosan lassú perfuzióval fehérje-,kalória bevitel...

Ezzel az un. sokszervi károsodás (MOF)megelőzhető,...megfelelő elektrolit- és folyadékpótlás...

Fájdalomcsillapítás Dolargan vagy epidural anaethesia... sebészi feltárás, necrectomia...antibiotikumok adása

HASNYÁLMIRIGY GYULLADÁSOS BETEGSÉGEI AKUT ÉS/VAGY KRÓNIKUS PANKREATITIS

Krónikus pankreatitis (CP): dg. funkcionális vizsgálatokon és képalkotó eljárásokon nyugszik

Direkt szondázás, próbaétellel stimulálás (Lundh-teszt)...költésigényes...
indirekt terhelés pl.Lipiodol –próba ?

Képalkotó eljárások: specifitás közel 100 % (sajnos a CP és a rák elkülönítése nehéz ...)

Hasi UH: pankreász meszesedést jól detektálja, alkoholos máj, epekövesség ...

CT: 10 %-al érzékenyebb ! ERCP: lokális szűkület, choledochus kő, daganat

CP szövödményei: pseudocysták ...hasi UH-val követhető...pankreász eredetű ascites
inkább portális eredetű...

fistulák a pseudocysták perkután drenázsa után... ascites amiláztartalma CP emelkedett lehet...

HASNYÁLMIRIGY GYULLADÁSOS BETEGSÉGEI AKUT- ÉS/VAGY KRÓNIKUS PANKREATITIS

CP kezelése

Alkohol teljes absztinencia ! CP. proresszió lelassul, fájdalom csökken...

Endoscopos intervenciók: Kettős endoszkópos papillotomia...epeúti drenázssal és nasobiliáris öblítőkatéterrel...

Endoszkopos pankeásvezeték-tágítás, drenázs,lavage...fövezeték stricturái és kövei a CP kalcifikáló formájában

Endoszkopos pseudocysta-szájztatás: cystogastrostomia, cystoduodenostomia
CP-nál sebészi eljárással azonos...

Ganglion coeliacum blokádjá...sebészi kezelés: részleges reszekciók...

Enzimpotló kezelés: kellő mennyiségű lipáz lejutattása a dd-ba: steatorrhoea, fájdalom csökken, megszűnhet...

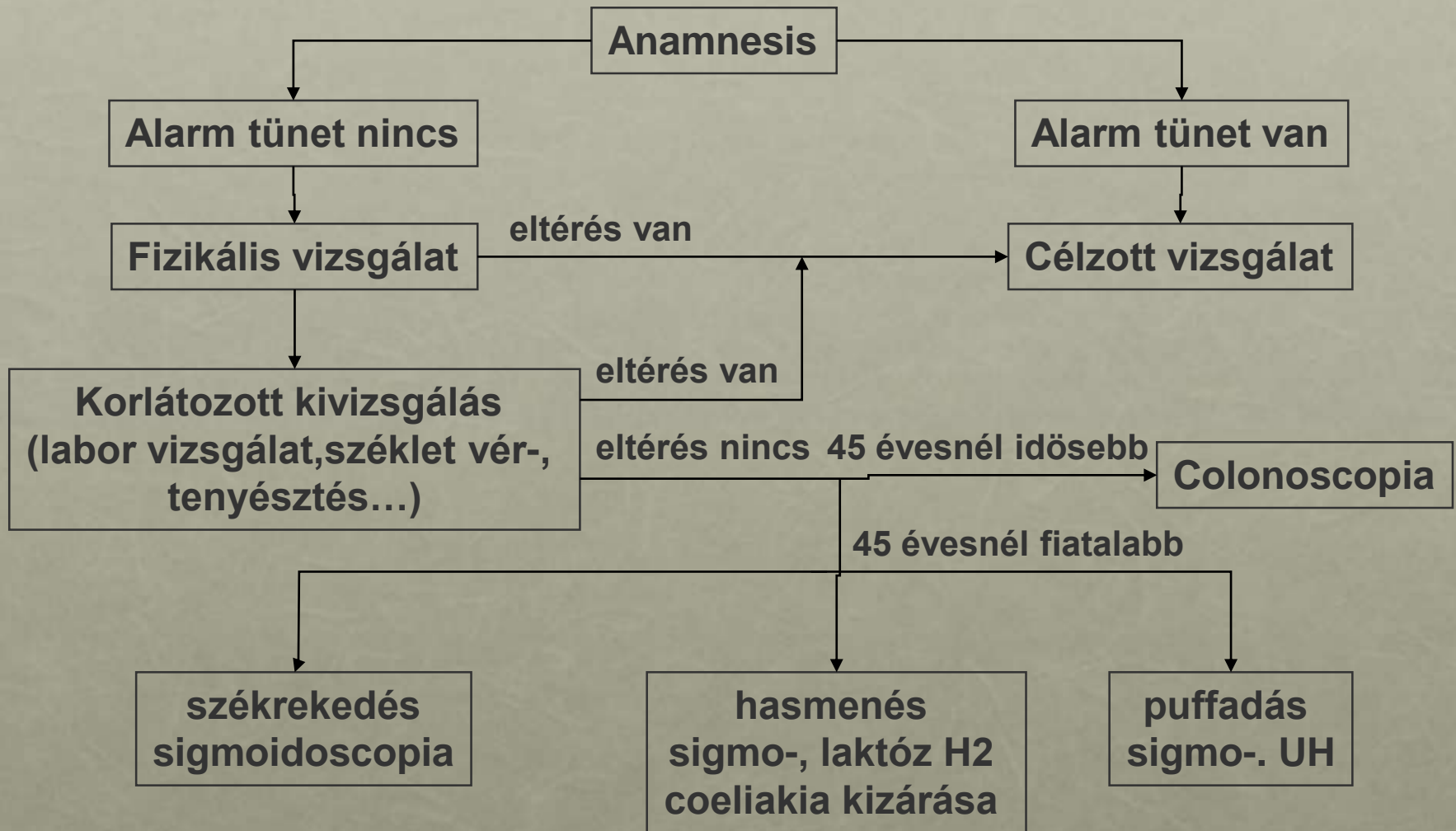
IBS

- **Egyik leggyakoribb gasztroenterológiai betegség...**
- **Funkcionális gasztroenterológiai rendellenesség...**
- **Definíció: hasi fájdalom, - dyscomfort, -puffadás**
- **székletürítés zavarok...hasmenéses- és székrekedős forma...**
- **kimutatható strukturalis vagy biokémiai eltérés nélkül....**
-
- **Népbetegség, gasztroenterológiai betegségek 25-30 %**
- **Belgyógyász, gasztroenterológus, neurologus, házi orvos ...**

IBS

- **Panaszosok inkább fiatalok, 2/3-a nő...**
- **Oka, etiopatogenezis pontosan nem ismert, komplex, nem egységes**
- **Motilitászavar...hyperszenzitivitás...psychoszociális tényezők**
- **Ujabban gyulladáisos folyamatokat feltételeznek, változások figyelhetők meg a bél mikroflórában...**
- **Az agy egyes régióinak abnormális aktivációja...szerotonon**
- **5 hidroxi-triptamin 5-HT fontos neurotranszmitter...**
- **Bélben van a legtöbb...IBS patofiziológiai folyamatban vesz részt**

IBS diagnosztikája

IBS

- **Stressz szerepe fontos... un. „ túlreagálás ...**
- **Tünetorientált kezelés IBS esetén**
- **Nem gyógyszeres kezelés...életmód változtatás...**
- **Diétával kell kezdeni...rendszeres étkezés...panaszokat fokozó ételek kerülése...laktóz intolerancia vizsgálata...rendszeres testmozgás...**

IBS

- Gyógyszeres kezelés domináló tünetek kezelése...
- Magas a placeboválasz aránya (20-70 %)
- Dicetel (Ca antagonistá, pinaverin), Duspatalin (mebeverin-Hcl
- Normix... probiotikumok
- Prognózis: quo ad vitam jó
- quo ad sanationem azonban nem
- Gondozás fontos